

Oheismateriaali 3

Resurssiviisauden tiekarttaan liittyvät lait, strategiat ja ohjelmat:

Lähtökohta: Suomi on osapuolena yli sadassa kansainvälisessä ympäristösopimuksessa. Tällaisia ovat muun muassa:

YK:n ilmastopimus (UNFCCC, United Nations Framework Convention on Climate Change) yrittää pysäyttää ilmastonmuutoksen. Nykyinen voimassa oleva ilmastopimus, niin kutsuttu "Pariisin sopimus", solmittiin vuoden 2015 osapuolikokouksessa Pariisissa. Sitä on kuvattu suureksi onnistumiseksi hyvin vaikeaan tilanteeseen ajautuneissa kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. Pariisin sopimus on maailmanlaajuinen ja laillisesti sitova. Pariisin sopimuksen tavoitteena on rajata maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahden asteen. Lisäksi sopimuksella pyritään nostamaan kykyä sopeutua ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin ja suuntaamaan rahoitusvirtoja vähäpäästöiseen ja ilmastokestävään kehitykseen. Pariisin ilmastopimuksen kannalta oleellista on, että kaikki osapuolet kiristävät jatkuvasti ilmastopoliittikaansa.

YK:n biodiversiteettisopimus (CBD Convention on Biological Diversity) pyrkii hillitsemään luontokatoa. Sopimuksen tavoitteina on biodiversiteetin suojelun lisäksi luonnon monimuotoisuuden kestävä käyttö sekä geneettisestä monimuotoisuudesta koituvien hyötyjen tasapuolinen jako. Visiona on turvata maapallon elinvoimaa ylläpitävät sekä ihmisen hyvinvoinnin turvaavat ekosysteemipalvelut viisaalla monimuotoisuuden suojelulla ja käytöllä. Kunming-Montrealin kehys jatkaa biodiversiteettisopimuksen vision tavoittelua ja sisältää 23 tavoitetta saavutettavaksi vuoteen 2030 mennessä. Merkittäviä uusia tavoitteita on saattaa vähintään 30 % heikentyneistä maa-, sisävesi- sekä rannikko- ja meriekosysteemeistä tehokkaan ennallistamisen piiriin sekä suojella vähintään 30 % maa- ja sisävesialueista sekä rannikko- ja merialueista. Euroopan Unionissa biodiversiteettisopimusta toimeenpannaan EU:n biodiversiteettistrategiassa. Osa tätä strategiaa on **EU:n ennallistamisasetus**, joka hyväksyttiin kesällä 2024. Ennallistamisasetuksen mukaan vuoteen 2040 mennessä pitää ennallistaa 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90 prosenttia niistä alueista, joiden luontoarvoja on heikennetty. Seuraavaksi jäsenmaat laativat suunnitelmat ennallistamisen toteuttamiseksi.

EU:n kiertotaloutta koskevassa toimintasuunnitelmassa esitettyihin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa ekosuunnittelusääntöjen soveltaminen suurempaan joukkoon tuotteita, kuluttajien voimaannuttaminen ja kestäviä tekstiilejä koskeva strategia. Tavoite on osa [vihreän kehityksen ohjelmaa](#).

Kansallisen lainsäädännön lisäksi EU velvoittaa Suomea muun muassa vähentämään päästökaupan ulkopuolisen "**taakanjakosektorin**" (liikenne, maatalous, rakennusten erillislämmitys, jätehuolto, työkoneet ja fluoratut kasvihuonekaasut, pienet teollisuus- ja lämpölaitokset) päästöjä vähintään 50 % vuoteen 2030 mennessä (vuoden 2005 tasosta), sekä lisäämään maankäyttösektorin nettonielua 2,9 miljoonaa tonnia (suhteutettuna vuosien 2016-2018 keskiarvonieluun).

EU:n LULUCF-asetus nostaa EU:n maankäyttösektorin nettonielutavoitteeksi 310 miljoonan hiilidioksidiekvivalenttonnin poistuman vuoteen 2030 mennessä. Suomen osuus tästä on lisätä nieluja 2,889 miljoonalla hiilidioksidiekvivalenttonnilla 2016-2018 vertailuvuosista.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi (Energy Performance of Buildings Directive, EPBD) on sisällöltään laaja. Sen toimeenpano vaikuttaa sekä uudis- että korjausrakentamisen säädöksiin. Kansallisesti säädetään muun muassa

- päästöttömistä uudisrakennuksesta ja perusparannettavasta rakennuksesta

- rakennusten elinkaarenaikaisen ilmakehän lämmitysvaikutuspotentiaalin laskemisesta ja ilmoittamisesta
- aurinkoenergian käytön lisäämisestä rakennuksissa
- rakennuksen omistajalle vapaaehtoisesta perusparannuspassista
- sähköautojen latauspisteiden lisäämisestä
- polkupyöräpysäköinnistä
- energiatehokkuustodistuksen sisältöön tulevista lisäyksistä.

Valmistelussa EU:ssa parhaillaan muun muassa:

- Ilmastolain muutos (2025)
- Teollisuuden hiilestä irtautumista vauhdittava säädös (Q4 2025)
- Kestävän liikenteen investointisuunnitelma (Q3 2025)
- Kiertotaloussäädös (Q4 2026)

Lisäksi voimassa on yleiset periaatteet:

Yhteinen, mutta eriytetty vastuu on kansainvälisen ympäristölainsäädännön periaate, jonka mukaan kaikki valtiot ovat vastuussa maailmanlaajuisen ympäristön turmeltumisen torjunnasta, mutta kaikki maat eivät ole vastuullisia samalla tavalla. Ajatuksena on, että vaikka ympäristönsuojelu kuuluu kaikille, myös kehittyville maille, kehittyneiden maiden (jotka ovat aiheuttaneet ympäristön turmeltumista kehittyviä maita enemmän) on osallistuttava suuremmalla panoksella ympäristöongelmien ratkaisuun.

Varovaisuusperiaatteen mukaan valtioiden ei tule viivästyttää toimia vakavan ja peruuttamattoman ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vaikka täyttä tieteellistä varmuutta uhasta ei olisikaan.

Saastuttaja maksaa on ympäristöpolitiikan periaate, jonka mukaan ympäristölle aiheutuvista haitoista vastaa ensisijaisesti haittojen aiheuttaja.

Lakeja ja määräyksiä

Suomen kansalliseen ilmastolakiin (423/2022) on kirjattu tavoite hiilineutraaliudesta vuonna 2035, tarkoittaen että kasvihuonekaasujen päästöt ilmakehään ovat tuolloin enintään yhtä suuret kuin poistumat ilmakehästä.

Rakennuslaki > Kaupungin rakennusjärjestys

Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020 -2050

Biodiversiteettistrategia (sis. ennallistamisasetuksen)

Luonnonsuojelulaki

Jätelaki (646/2021) ja jäteasetus (978/2021) (Valmistelussa korvaava kiertotalouslaki)

- Sekajätteen vähentäminen 40 % tukee ehkäisy- ja kierrätystavoitteita.
- Erilliskeräysvaatimukset esim. biojätteen lajitteluvaatimukset kaikille asuinkiinteistöille (HSY:n jätehuoltomääräykset)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014).

Suomen hankintastrategian mukaisesti esim. 25 % kg tulisi olla luomua vuoteen 2030 mennessä.

Kauniaisen strategia ja esimerkkejä ohjelmista joihin Resurssiviisauden tiekartta linkittyy

[Kauniaisten kaupunkistrategia 2023-2030 \(pdf\)](#)

Ohjelmat

[Pyöräilyn edistämishjelma 2016-2024 \(pdf\)](#) (päivitys käynnissä)

[Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma \(SECAP\) \(pdf\)](#)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 \(pdf\)](#)

[Hyvinvointisuunnitelma 2022-2025 \(pdf\)](#)

[Asunto-ohjelma 2017-2021 \(-2025\) \(pdf\)](#)

[Ikäohjelma 2023-2025 \(pdf\)](#)

[Kulttuuriohjelma \(pdf\)](#)

[Liikkumisohjelma 2020-2023 \(pdf\)](#)

[Liikuntapaikkasuunnitelma 2020-2030 \(pdf\)](#)

[Nuorisotakuu Kauniaisissa \(pdf\)](#)

[Talouden tasapainottamisohjelma 2025-2027 \(pdf\)](#)

[Turvallisuussuunnitelma \(pdf\)](#)